

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1249. Opisanie dzieł Daniła Szczerbiny, otomana Kozaków Kornieńskich. XIX w.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська наукова
бібліотека
ім. В. Стефаника
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Грав. 1249.

Зак. 3058-4000

VIII. C. 46

N° 1249

14

Opisanie Dział - Danuta Szerzbiny
Atamana Kozaków Kornińskich -

W czasie rozruchonych Buntów w Ru 1768. gdy po całej Ukra-
inie Heretowie Hajdamacy rozsypani: - Bondarenko wo 300
konni przybył do Msta Bystrawa, gdy mu dano znać o nadziejach
Huzarów między M. Chodkiewiczem Starostą Smuńskiego, wystąpił
przeciw nim w pole bitwy tak czynnie ukończył, iż stracił
wśród kilku ludzi i konni ustąpił z placu muszki - Pótey po-
tyż przyjechał Bondarenko rozkaz do Kornińskich, aby Szer-
zbina z Kozakami do Bystrawy odjechał, i z nim toczył się na kro-
nie w Pałesie Owruckie, gdzie Panowie i Szlachta Ukrain'ska
skryli się - Michał lego rozkazem dopotnia Szerzbina, her-
gdy porobienie odebrał zalecenie, z dodatkami iż jeżeli nie
przybędzie, cały Khor Korniński opali, przynajmniej 20-

Wielki

Antkolewski
1840.

roslat' uchaj' do Bondarenka i 30 Kozakami - Pyslyty byt
od Herpata jakto narymity, potom namowit Bondarenka
aby do Makarowa w ktorym dozyc' tamety obronny, sta
berpicrentsowa przeniest' sie -

Ustulcamit de Rada Bondarenko oznajac mysl swo
szerecbiny, edat' mu podrotadze Strai' noina, ktora on
u swoich Kozakow robuopy, naprosit' Bron' wpysska, w
Kramie stonony zabrat', Herpata wpysskich do hieby
13. Bondarenka zwiazat', a gdy narajuka Haydamany
chacich swoich komendantow adbi, strata' do Mich Karat
i rozprosyty; proslych Kozakow w niewolę nie brat' bo
ich mat' po imionach i narisiskach gdyz' rozrzedkich
dobr' byli w dem - Labrawpy Herpata skoro ich wywrost
u Lamku, znouu byt attackowany od pospolskwa do kaku
byssy rebranego ale im dat' odpor i do dobr' Korrina

2

Wiedziących Mr. Prokurę zaprowadził, nary wpyetkie porabo-
wane w kilkunastu konymach nie nie rasyrosy zapracosował,
i w tydzień Huzarow 100. Chodkiewicow jako Hajdamackow jako
i rzezy oddat—

Druga ranga gdy Horost Swacka 290 ludmi piepemi do Cho-
dorkowa przybył i zastal tytow i tyry Dominikanow: tytow
waryskich wynnet, a 3 tyron przywogronym do Stupa wustmo-
sci pruc karat— Sagata ich Komenda Moskiewska knaria
Mezererskiego 200 koni— ale ich Hajdamacy porasili— 18
szed za niemi karsbena w 40 koni, i doscignieszopy o 2 mile od
Chodorkowa w fapiece roztokowanych, ale kowal ich p 390
winny— i pofedtry obces ku nim, przymszt ich ~~zawieci~~
Kostarsowopy owych dupow 13, z reple Swacka hernt ramny
wdat sis ku granicy Moskiewskiej i strawis py po drodze
do 1/2 ewoich Podkomendnych sem Swacka o mile od gra-
nicy z postzratu umart—

M. Sp. Staroela Łowicki pisał: Sierzbiniy wierność
i cnotę w ten czas gdy prawie wszyscy chłopi do buntowni-
czego Łowickiego należeli, obiecał mu wyrobienie na sejmie de-
krety, ale do tego nie przyszedło - Co było w mocy ten Proski-
ry, to stał się jego zrobit, uwołnił go bowiem od poddania słowi;
dosłaje aby Najj. Mocy o takie ewentualnym podpisaniu nie pre-
fermiaty, przeto dadasz powód do podobnych czynności
maszyny w wiekorn, a Sierzbiniy staroela, i ino stworn uci-
śnionemu powoływać musi do stody, aby przysięgły temu rycia
wypat pręci cnoty swojej wierności przysięgły nad
grodz

11. Novembra 1790.

Stadgrada Miernosci Danita Szerebiny Alamana Korakow Korain
skich. -

Goly nam puzer Mr. Postora Lem. puzerone wazowadone zastaty dorody
puzerowizania do wyjayny Danity Szerebiny Alamana Korakow
Korninskich, ktory puzerow wazowadone r. 1768 na Wkrawie Bun-
tow, nietylko do nich puzerow namowy i groby walerie nachad,
ale nadto wiazowadone puzerowizania onych chwalebnie
puzerowizania - Puzerow my, Krol, na jednowyjetny Alano Skorfe-
derowanych z goda, puzerowizania wiazowadone puzerowizania Szerebiny
puzerow Mr. Postura Dzeduca Dob Korninskich wiazowadone puzerow-
izania a chege tam o karal puzerowizania ni dorladku wiazowadone puzerow-
izania, dadt wiazowadone stodya tak enollisego puzerowizania do
misi Danitowi Szerebini wiazowadone puzerowizania Kteynol Sila-
checlwa Polknego z wiazowadone od obwoizkowis Krowem 1775
i teramizyego Sejnu opisanych nadajemy i Dyploma

Kancelaryi naszej pod pieczęcią obojga Starodobów wydać rozkazami
my - a spatruiąc temże Sercebinie fundusz do życia, mieć chcemy
aby Komisya' Skarbowa koronną Czemur Summą 28 9000. wy-
płaćta, przy obowiązany będzie Grunt ziemski nabyć -

Stanisław Matachowski

Karmin Sapieha -

Jeżeliżby obywatela - Imięmion Wojewodztwa kijowskiego Bra-
tawskiego i Wołyńskiego - zokoliczności kreowania nowego
Biskupa Turunty Orsk. f. l.

Najjasniejszej Sławy.

Jeżeliżby obywatela Kłajnowa dawniej była moneta Krówie wy-
kazem, jeżeli Krótkowie nasi na taką znakomitość sobie zastawili
stać, że inay wypre prerogaty wy godności posiadać mogą, nawet
Koronną Koronę swe wienorzyć skromie i istać bextem - Co,
nieśmy przewinili Słachta i Obywatele tych Wojewodztwa, po tych

inż przelitych niepaszaiach, że nie tylko majątków naszych, ale i
ryjeia nigdy bezpieczeni być nie możemy — o to pnie spocob co-
raz nowego krenyja Biskupa Dymitya w Ukrainie a jakż Hers-
da na dziei ranoje sta nas miberpiecarnego —

Przypisujemy w Slany. — iereli Gwarancya Moskiewska i
liberum caerentium byto czech, ich wtady, kre pierospe niewoli
znaczyto jarmie, drugie smimoi nagley pnyeryn, i majątków
naoych ubrala pnie rabunki ustawnie od Dymitowa, wa-
era prawodawca wtady wspstem konfederacyi utgerona, gdy
uchylita Gwarancya, niewidz potuby aby Poterancya i do Dym-
mitowa w Ukrainie mieszkajacych miui mogta swaga —

Pny byli borsim w Slagranicy i todieje, kullaje, Popy i Gery,
iako sie nirey okasi, klony sa Puble w Smile — Prekrynie
i Czerkasach posiadaja duhowne Beneficia. — Kady
i moca w spareci od tych Dobr Komissarow, ni innego me

nieznaczy ich tam sielisko, tylko imie jest zawsze i pelnica la-
tronum; wsi gdy w ceteri Ukraina Alwici dzieja powrocili sie
napad do woych Parafii, nie ma przychyly dla iednych Biskupow
Schmouuio's ile myslajacych noroego Kreswai Kurkupa Dyr-
nita, tako przywocui radzi; - i kto Boga ma w sercu, tako
myjela powmien, rem sie odbyl droi preraning, iedne usku-
lewnione, drugie nie dopetuione woszym zamyle, w tem tedy
nateri woynie pnestrogs -

Abym do slatoniemy usprawiedliwit w tych skobiano-
scich co to laforma Aradu co do Dyrnini znaczy, a podana
purer Deputacya, ni by usprawiedliwiazia kraj - krotko
wyrarand istoty same, jest do myslaby i plemionie Mann
Sbachekraje, jak pwarand, nie rozkusic w tamtych wo-
pewdliwosc woziej -

Wracam uwrnow do Dyrnini co to sa te Biskupi;

Opłaty, a my i szereż i ułtreganów mieć chcemy i Konsyzlor, Kay piers
we Uniwersaty na Dekanaty, przedmiotowy, według propozycji. De
finitaży, takoweż doleżności wyznani potrafię — Oto Melchior
Saworski, był do Selskai, Opio: lata stajamy piers woyska, wy
professory na Public. Gi nastajuto, Syms rozkrewit, bundrowit,
i na kilkadziesiąt tysięcy Selskby wyznat a rociarni i ducini.
Kto był prowadem, nierwin, byłko posiadaja, ze Moskwa. Młyn
Drugiego Krowali Sadkowskiego, Kłoren awi zaponyżęż Wiemie
w Sutorynie postupowitow Narodowi, a ten bi oarno miał
na myśli, bo nie nadaremnie tu siedzi w Arofici w Warszawie

Do tego teni Melchior dech Saworski prawiły unaj na
mądcał, tytko w Wojewod Krzewotnem i Bracta udkom, a Sad
kowski Biskup i decałkiem, bo Wotyn i piers i ogu Situsy. Loraz
znowu Deputacya trzeciego radzi, uponyżęż napisata jak Car
graft, Sabersyn nada, nie rowarit, a piers i ogu ulechaica w kro
wi najpy w Dyannita ni widę, tytko strycki, Swan, i Sam Taley
Mikita. Sabus tu jakis po Warszawie peregrymieca Berlyn

prawni, etc. a ten napisać tak sobie rozmyślił swoją dywersję, jak
mają wyjechać Dywizji na powiadkach nakazywał rabusi i Kato-
lików, wiec ciwarly kroczeni, gdy bzdur, tego nie dopetni obowiazku
tyba pna nowo kroczeniach słachy —

III° Thurmas Młodnie tych Dywanitów i ich, prawnosierny
niby Wiang —

17. Wład co popetnili o Sajennicach to rostańsiam Geologom a
jako Parafianin to tylko domowy orego i u durków i winnych ke-
nerkach nie było prykitadów takowego o krucienolisa i babuńsosi;
wo Asisiane na skone w kopieł powiepono Asisra ryda i Pa-
incarsiane ladnieto bersiane jedna wiara — is temie nieysem wyjsło
puszke z otłanza — Prinagawispy Sakrament wypuceno i
wdyblana, a peracywisziar słachy wo Asisiane wyicy, 1000 Obywa-
letois z tego samego Kichiatka gonatka wyppiali rdowci, na tyjarny,
po mnym nieysemach chunono Katolików piors lornie, o jaki zab
spasob niegornowy, o to zapawoż oż Bega Kalshichiego wyli.

6
Słachuckiego i wpyłkich dzieł jego przekładanych - a do tego do brania
na to było powinna uważana, jako deputacya naukowców Kari
tych babornikow no swym projekcie -

Kobietom wcięży będącym i wycieńczonym w wieku podeszłym
mowali, a potem Koby i wycieńczonym - a do tego samego w tym
Dzień małe od pierwi proponowaliśmy. Małko w tym i wycieńczonym
nogi wycięli na dachy, a gdy spadły płacem je wycięli na spisy
po powiebran chasytali -

W Chosarowie Bondarenko Hajdamacka miał jarmanek
na siła choty i Hajdam, tam słajce a swoje wycięli i wycięli
na siła choty i wycięli i wycięli i wycięli i wycięli i wycięli
i targ do południa postanowit, a słachucka dubla słarego, a
na Hajda i dubla dawano, po południu zaś siła choty po dubla
byli i wycięli, a na Hajda ni już nie dawano, ceremonia zaś tego
raboylewa jako była ornaymny - Ten co się przeszedł, był
słachucka, czyli Hajda, powiniess był postanowit na siła choty
wielkiego Pycera -

On tedy mając obuch w rękę, udezył q. Dziel sm. w podobato i
postłogostawiający otwoy: podstajęte z niewiernym to jest ubiycie
niewiennego, razak eiv wspoternicy na spisy go porosał; i ms-
czył: podki sm. w podobato. —

w Humaniu cato, obadnieg karzucali dziełmi, a kobiety i dziełki.
ponieważ była. Skłótki w Barykandis to temre micyen, gdy owe dzieł
stajęgostawiający się, wazend uczakaty koromestani. wyl. tem dnuisernd co
nosze wodę wybil worytkie, — Dziady, nawet same. Stępe gria
mnapadli rubiłych, ci wosar nigroych wstajęgostawiających, i na
temi pałkowi się, nażęte Trujho strannika przedano do rabi-
cia z a d pary podopisu, a inne zas' pozniżają. o kładzie złota.

Kto Dyruntę wprowadził w Ukrainę? —

W. Dworzanski w Smilanszycynie, w których wrynie, i Chorkau
szycynie, preporucenie tem bych Kompanois narzycie, ci to Chorkau
zabranych pięciach z Kagranierem Obywoctami, to jest Chorkau
stodziejami, ktęch wyjsz dono z Kanstua Czarskiego, na pno za ku

vuble Symy rozkrewili, jako się wyjęć nadmienilo, a potem postawij-
nał, prawieki staroia - Gubory ludzoci i stobody na gruntach Pol-
skich dorivatali, naylepszym sviadectwem jid oslatnu rozgranice-
nie z Moskwa, co to Mr Witte i Mitawski reidral, se dawno uwy-
wanu na Kikharasui mil kraju, i ssi nie ma to jest Sla Polski u-
trata, to simeb dorivsi, pom widiat mieni ocyra, co dawniey
nabralo do Polski, a co teraz - Polom gdy się zausa Konfederacya
Karska, a Gurey gusbi Moskaltow, chca zrobic "Diversis armo-
rum - Polakom bunt zrobili, i klachb wyrosli, jakis int na-
mienilo, ile jui maja goloroych Apordotow, Bercov, w kraju nasym
pod powaga MPP Komisanow rabojuacych, w Senas iur
w caley Ukrainie na granicami Kopani, wubt narocnie
swozonych i tych iur rapych eo ich bracie msano, poayniispy
Kopani, osadub. Karafi - Naszatek Generat Szytkois
wystawpy 600 Pichodpa karmakami i 100 Karabinierow, po
sam Berdyezis, wpyshki odebrat Cerkwie Umackie -

wpadł Synałyk do Cerkwi - Mniate odpochnął od Olana i Cerkiew
debrat, oco proceps jest w Enstunale Lubelskim, Janow -

Wspomnie tu mi Ineba St. M. w Ukrainie, dobra mu-
życzek Panow, Kłoy bo krosie roklenia spofobami synowostami
niebrnych Mniatow Cury, bo wieku w Bedy orawie siedziato u Moskwy
okładych w Kaydany, pny pny w oky. oddali ind w tarne Posa-
sie, to wiec St. Branicki St. W. R. Bratocekw i Lipianki był
Panow, Mniatow Cerkwie powroci, woi wycey jest 200. -

St. Poniolowski Potokar. W. Ad. Korunn. Kaniowa In-
hanoy - Trach. Amirowa, wycey 200 Wn. to samo uoy nit -

St. Polocki. ca. Woj. Kurki. Stomian pny i innych Dobr
swoih wycey 800. wrar z 50 St. Karlowychem Sen. Sam. P. Pol.
i Gronofny i innych Dobr to uoy nit i rachu Okywalet.
w Braetas - Kyowek. woj. oddali. Dyrunitow -

Inech bytko ut supra inne majz pny wiadoremie Cerkij
kryon pny bym, aby w caji lego buntu, mogli tam pny mifki,
was

peroniby tak napiszite jako pewnym Obywatelom i stać się, i z
poddaniem swemu bardzo łaskawie porządek i racjonalny
nie wyjeżdżają. — A dowiedziawszy się że już blisko Hajdamacy
u niego przyjeżdżają od jego wsi przyjechał do niego z temi intencjami i oświ-
adził: „Kamże tebie ino wy ostatnio przyjeżdżają, ty Pan Dobry, my de-
bi tychutenko przyjeżdżamy samy, aby tebe nie mordercy” — a po-
potem: „Ty Pan Dobry, my ciebie dzisiaj tytko znamy, abyś
nie mordercy, i tak wyjeżdżaj” —

Tak ras byli wierni Kozacy i inni poddani swym
Panom o tem wiedzie potrzeba Majja 1708. Na nom
Mr. Prokurorow, Kozakow 40. wsiu zita pan Bondarenko Haj-
damaka, i te se chciał tyż Mr. Prokurorow wsiu wrać i tyż one
ich niedzielnie przyjechał do niego i o tym z tem lego i sam
go Bondarenko, wzięli wrać z jego kieszonkami i innych rzeczy
i do Komendy przywiezli i odesłali. —

Mr. Prokurorowski Drukarni Kijow Katedral. Kozacy w Mała-
nowie, gdzie wielu strachy powiekiato pod jego przewidy, Jonka

10
Hefla całego bunku, dnia 4 ich abakajęcego z Muziomiraczkim
to kto to było. miał kradkajów nie ma to porabcau przy zrego
Komendy, odpuścił od siebie —

11
A. D. k. Brakoryjskiego Sen. Em. 100 — Koraczy z Granowa będąc w
Berdyasowie obłajeni, napadłszy na inońca Morkiewskiego karmacz
onym odebrali —

12
Mr. Dubrański Sędzia Tytomirski z Korakami na Polesiu Ukrain
skiem rozpuścił itapał Ajajamaków —

13
Mr. Anymierackiego Koracy w Braclawoskim w sierpniu 80.
ablaacim Jona Morkow co to 1go bronie wyginięty wpysey —

14
A. D. k. Jona Lubomirskiego Generata — Koracy z Lubu
Morkki rozstawiały przy wadach Koraków przy komicach pod ko
menda Dubynny Generata Babutowa, Dalke w wijk przy lądzie
będącego a mayscego Duncos, Huzarow, Karabinierow,
i Karapierow opudili z planu krych samom sukucowal
z Kawaleryą Narodową takie spieszona, jesle m. koradkiem.

0. Na imię Aleksandra Lubomirskiego Korak narwanij Loboda i Wally,
kry potem uginęł, mi majsey wsiocy nad 50 Korakow po 100 i wsiocy po
kilkaćmi rozprządł Duncow-

Koracy Berszadcy, bzdawo podlyac raramu agunę gdy mi konia
rabito, poddłł mi Korak łupi komendy konia, mnogo, kry na nim
biegł pod ten oras rabitego Koraka-

z Pokilnocy Koracy M Karwickiego kapłetana pod ten oras dyłł
Dobr Dziędzica pod Mehowcend w piadury na haydamacki na
spisach onych no sibi-

Koracy Agirol Lubomirskich narwanij Sabatyni pod Sah-
szaj, gdy uder Duncow miaropy na Spadzie Łowice o podwoy ny Pon-
cer na sobie, Misurky na głowia, Karwape na rękę, majsey epis
zakowany na obie strony, w piadury na rękę, ród jed wrósł i in-
nem i kłut i rabijał ber mutoruudna wpech, sznelano rógano i
kłut do narorajom, fleytachy os na nim pality, mi mu nie rka
Orto, do pado eji Sabatyni dwoch umowiofpy się, majsi groby

10
Zrogarniasze u spis, udenywsy wnaś oba spisami u niego, ieden
z przodu drugi u tyłu, spisy u tymie potamali, ta i on raboty
rosłaty, bo kancien rodarli - Chnysh wielu byto dowodnych ko-
zakow, tak panow jako i szachy, ceter publicanosa wiado-
mo. —

Po do Poddaniśwa Ukraińskiego

U mnie u strokowie pod szachy cerkwi, gdzie mieszkał,
chtopi w czasie buntu gospodarowali jako nabiato, u granicy o
miał 80 furar przywoził, wazy pienigze raz 160 rubli. Drugi
raz 200 - oddał. Gdy mnie rabowali Duney, i kuffa byta wódki
u Syrioklenu, tej pie nie chcieli, mówią, że droga; — u Zarasowce
miał 2 ra Lisianky. O Hajdamakow sami ubili u Sutorie —

Co poddani z wolkiey mutow do Dyrnuij pod Zarasowky,
Puthownika Moskiewskiego Duney rabili na sznie a z łab
wojuszego na Prusaka, — Inne psaniand

Konklurya —

Rajjor Wany. - Dnuccie ten projekt, nie gascia ognia ogniem bo
wie i lonar obuncie stychnai - lepiej na wojsko le 50000 obrocie na
na Biskupa Dyruntz a wreszcie przy projektach od rajj. Cesarow i kros
lowsy Wegur iako one sobow z krajem wypredita, tako wy dych hul-
tajow - Macie przyktady dwa jawnie umoznaczenia martego i oby-
walda - by zakony pokasowal Koscioty podcieral i na pomie-
mi wary i darke skarby nerwal Kasoz Religij, wojsko mia-
lone, regularne - mihony wulkie erazieia jednako ne byt +

Nastepna bronu admiernia nagana i rozporozd. pnieisnie
Co do ego wie obywalda krajem na tego 5000 Rubli wrogat eady-
runig - chtopow uagrat tydow kopow Dyruntzow aduciat -
coddaly? na 1/2 darono smutnospoyrus musiat przedac i dzie-
takim slania re mu na ma przyonyry zardrosie - ubogo chodit
workem jodit - kraloy metropolie dac supetuzgwtades orar
dych kreg Schmor smyly - Cerkas przytroye doba-
w Warparow - Ignacy Kozubski - Generat Adjud 4K Mi

Wypisek z dijeta

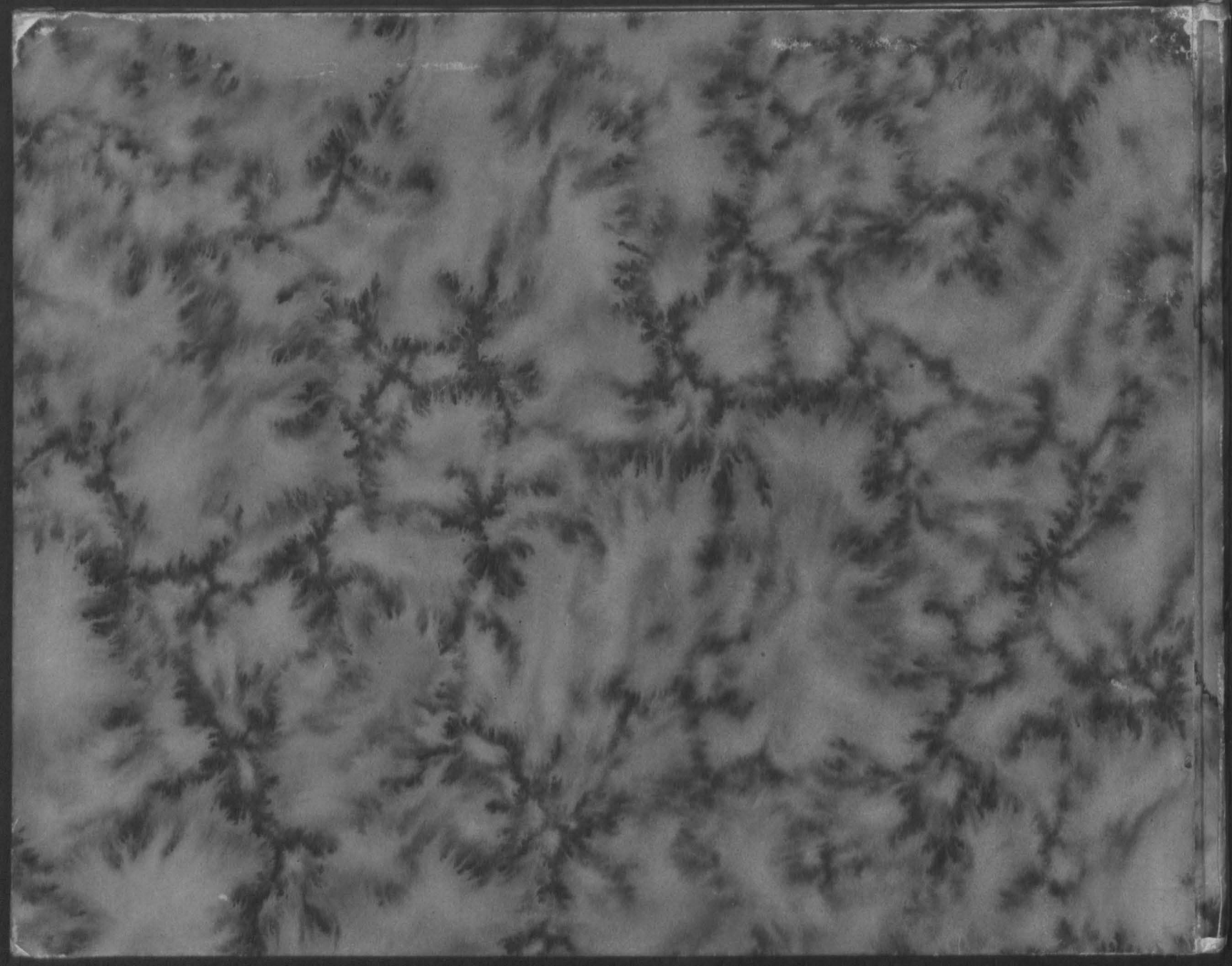
Dziennik Podrozy do Krymu od bylejš w r. 1826. pnia Karola Karzkowskie
go C. 15. IV 8mo minor w Warszawie 1829.

po 14. listu k. Stumani nie wielkie Malucsko — Majsc wspanieci narwi-
so siko i krwawse mody rozhukanego Koraka Gonty srukatom z gny
beatych starcow by z niemi pomowic o tych wydaneniach i mieyscu —
Znalaztem bardzo starag Kobiety — Na rapy lania wroleby lat mriata?
Kazata mi dochodzie z odmian krajowych i micyesowych ktorych byta
swiadki em na wiodzie w spakie w jakim byta w owczas wieku — Dosy na
tem ze do ktad mo pamietata narwiska czas i mieyce — Zarad drownie
na do tyoh czas jopure stoi, wiekiem na wpylku chylsca sie strony, gdzie
st. lud schronienia puka josi waietk tozi rajad tej slat sicutum — Nie
chylt nawet dawno paruzono studnia, ktora wley norizwaney klu-
man'ska grobowcem byta prabyaney mto duryy, Ta sama gdy
mi mziar paruzni, nekta stara, schowata em sie pod kamienem —
mi, ot tam wley stronie, wskazyje na Sofowke, gdzie drio koi
wii szed jaka woda do gory buch, jakies cudre dnewa porosty,
Narwiska Gonty, Szydta Herfelow Korakow Ukrain'kiel i
Keterniaka — Gymen'ki — Bondaren'ki herfelow Zaporoz'kiel, ca lu

sątu w ustach wpyślikich, narzek i dżici — Powiadają mi że pod róg
Serby należący do wioski Szarszadzkiej, małki, byćowie, Dżeci, ps-
52. ziości i żony osiadcate, karmity są widokiem cyrkicy Kary śmierci
na jaką wód Gontę Karat — Pnento już wpyśliko, dykteryki tytko
winnawiają tego pamięci

K.K. 337
128

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.